

tægt ligger mellem 600 og 800 Kr. Af disse ere 286 slet ikke satte til Skat. I Gennemsnit have disse 585 Gaardmænd 694 Kr. i Indtægt, men de eje i Gennemsnit 7,700 Kr., og 4 pCt. Rente heraf er 308 Kr. Det, der efter Fradrag af Rentegevinsten bliver tilbage som Arbejdsindtægt for disse 585 Gaardmænd, er 386 Kr. for det Arbejde, der præsteres af Mand, Hustru og eventuelt arbejdsdygtige Børn. Dette Udbytte harmonerer dog egentlig kun daarligt med Gaardmandsværdigheden. Man spørger uvilkaarligt sig selv: kunde dog ikke den Arbejdsindtægt af 386 Kr. og mere til naas ved Arbejde for andre? Mon de paa-gældende dog ikke stod sig ved at operere med noget mindre Jord, for Eks. blive Husmænd, og navnlig, hvis de kunde bytte Lod med den Landsmand, de have, den fynske Husmand, der figurerer i Tabelværket med en Formue af 112,000 Kr. Det vilde unøgtelig være at foretrække. Jeg bør maaske afværge Jalousi hos ærede Medlemmer fra de andre Landsdele overfor denne fynske Husmand ved at sige, at der i Jylland er en Husmand med 105,000 Kr. og paa Sjælland en med 100,000 Kr.s Formue. Der er altsaa dog i Landdistrikterne 3 Husmænd, som ere komne op paa den gode Side af 100,000 Kr. i Formue.

Jeg ønsker understreget, at Landbrugernes Skatteansættelse er ganske overordentlig vanskelig. Den er vanskelig, hvor der ikke føres Regnskab. Men overfor Paastanden om, at det kun er Regnskabsføringen, der mangler, vil jeg bestemt hævde, at den er næsten lige saa vanskelig, hvor der føres Regnskab. Det er overmaade let at opstille et Regnskab med nogle Tal, men det er ganske overordentlig vanskeligt for Landbrugerne at stille et Regnskab op, der klart angiver, hvilket deres Driftsudbytte virkelig er. Der er her et Moment, som bestemt maa fremhæves, og det er dette, at Driftsapparatets Forskydelighed fra Aar til Aar repræsenterer meget store Beløb. I Statistisk Tabelværk ville vi se, at Værdien af Besætning og Inventar nu om Stunder er noget som 2,000 Kr. pr. Td. Hartkorn. For en Gaard paa 6 Tdr. Hartkorn, altsaa en almindelig mellemstor Gaard, bliver Værdien saaledes 12,000 Kr. Ærede Medlemmer ville se, at blot en Forskydning, en Konjunkturforskydning, en Værdireduktion af 8—10 pCt. fra det ene Aar til det andet — og den er det meget vanskeligt at komme under Vejr med — repræsenterer noget som 1,000 Kr. Altsaa, det er overmaade vanskeligt at komme til et nøjagtigt Resultat i saa Henseende, og jeg tror ikke, at Kravet om

udstrakt Regnskabsføring løser Spørgsmaalet. Det er dog vist ogsaa rigtigt, at i Byerne er Regnskabsføring ikke saa overvættets almindelig, som man skulde tro, naar der fra Byerne Gang efter Gang rejses Krav om, at Landmændene skulde føre Regnskab.

Hvorledes vi nu end se paa den hele den foreliggende Sag, hvilke Principper vi end ønske lagte til Grund for Beskatningen, tror jeg, at vi alle mødes i Ønsket om, at det Princip gennemføres, at lige Skatteevne skal betinge lige Skattepligt. Jeg skal slet ikke tale om Forholdene ved den kommunale Beskatning. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) har ganske Ret i, at der er det Relativiteten, det kommer an paa. Men for Statsskattens Vedkommende er det selvfølgelig nødvendigt, at der lignedes efter ensartede Regler Landet over. Det er egentlig beklageligt, at vi efter alt, hvad der foreligger, maa regne med at skulle gaa til en Forhøjelse af Indkomst- og Formueskatten, for man var i Grunden begyndt saa nogenlunde at hygge sig under Skattelovene af 5te Maj 1903, og Ændringerne i Satserne af 30. September 1909 bragte for saa vidt ikke væsentlig Forstyrrelse deri paa Landet, som der af 65,025 Gaardmænd kun var 3,972, som kom med ind under denne Forhøjelse ved at have en Indkomst af over 3,000 Kr. — foruden dem, der kom med paa Formuen. Men dette, at man paa Landet er begyndt at hygge sig under Skattelovene og egentlig syntes, at det gik godt, som det gik, fremgaar deraf, at Selvangivelsernes Tal for Landbrugerne i Fem-aaret 1903—08 er gaaet ned fra 82,5 pCt. til 33 pCt., medens det i Købstæderne kun gik ned fra 80 til 61 pCt. og i København holdt sig omtrent uforandret paa 90 pCt. Hvis nu en Forøgelse i den her tilsigtede Retning skulde blive nødvendig, vil jo Idyllen være brudt.

Nu siger rigtignok det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen), at han haaber, at en saadan Forhøjelse skulde kunne undgaas ved en retfærdigere og mere effektiv Ligning. Jeg deler ikke det ærede Medlems Opfattelse. Den Omstændighed, at Indkomstskattebeløbet paa Landet er gaaet ned i Tidsrummet 1903 til 1908, synes jeg ikke berettiger til Forventninger om, at vi trods kraftige Beslutninger i saa Henseende skulde kunne faa en væsentlig Opgang i Landdistrikterne, navnlig da vi maa regne med at være naaede op paa Bølgetoppen eller vel i alt Fald nærne os det Tidspunkt, hvor vi glide ned mod Bølgedalen eller i alt Fald til Stagnationen. Dertil kommer et